

Iz teh glavnih obrisov preteklega doba vidimo, da je imelo učiteljstvo že iz vsega početka v moralnem in gnotnem oziru same mogočne nasprotnike kateri so ga tiščali k tlom, da bi ne prišlo na površje in zavzelo tistega mesta v človeški družbi, katero mu gre po važnosti poklica in po njegovem delu in številu. — Ako je danes že v tem oziru precej drugače, se moramo predvsem zahvaliti samemu sebi.

Zakaj kljub razkosanosti na toliko upravnih teles, si je samo slovensko učiteljstvo ustvarilo v tistih težkih in obupnih razmerah enotno in mogočno stanovsko organizacijo, katera se je borila ves čas svojega obstanka nepretrgoma na obeh frontah: za gnotni obstoj in moralno stališče v človeški družbi, katero mu pristojno po delu, izobrazbi in številu. In danes, ko praznuje naš tov. poverjenik 30-letni jubilej svojega uspešnega dela v organizaciji, lahko s ponosom in posebnim zadoščenjem zremo v preteklost, z zadoščenjem, katerega rodi prijetna zavest: z lastnim trudom in žrtvami smo si priborili vključ vsem mogočim nasprotnikom ugledno in upoštevano pozicijo bodisi v moralnem kakor tudi v gnotnem oziru. Naša stanovska organizacija velja na zunaj kot vzgled enotnosti, naj bi bila tudi na znotraj.

To naj ima pred očmi zlasti naše mlajše učiteljstvo, katero ni skušilo trpljenja te dolge križevne poti, katero smo morali napraviti mi starejši in pa stotine onih, ki so že legli v grob k počitku. Ne zahtevamo nikake osebne časti in hvaležnosti, zahtevamo pa v interesu našega stanu in njegove bodočnosti, da te dobrih ohranijo neoskrnjene in da delajo naprej na uspešno započetem delu.

Bodimo odkriti. Ravno slovenski del učiteljstva ima brez dvoma v veliki meri zasluge, da je danes vsaj tako, kakor je in ne slabše. Ono je dalo po končani vojni izmed vseh drugih stanovskih organizacij prvo pobudo, da se je ustanovila enotna organizacija za vso državo, ki je bila prva izmed vseh stanovskih organizacij in pri kateri je sodelovalo prav inicijativno. Zakaj naši dalekovidni voditelji so dobro vedeli, da je takrat nastopila velevažna doba, doba v kateri se ustvarjajo temelji države za deset — morda celo stoletja in kakršna vloga bo prisojena učiteljstvu v tej dobi tako bo imelo v bodočnosti. Zato je bilo treba stati budno na straži, da se preprečijo nameravane krivice in treba je bilo dati inicijativno za dobrine, katere bodo uživale še pozne generacije naših potomcev.

In če premostrimo objektivno danes naš položaj moramo odkrito priznati mi in tudi naši nasprotniki, da je velikanska razlika med preteklostjo in sedanjostjo v tem oziru in da so vsaj v splošnem zgrajeni temelji za uspešen razvoj našega stanu, ki bode le v dobrobit ne samo našemu stanu kot takemu, ampak predvsem narodu in državi. Prav dobro se zavedamo, da nišmo še dosegli vsega, da še obstojajo marsikateri pogrške, ali pa se nameravajo storiti in da bode treba še dolge borbe, predno se odstranijo, zakaj nobeno človeško delo ni popolno — vendar moramo in moremo biti v celoti zadovoljni s tem, kar se je doseglo v prejšnji meri po naši zaslugi za naš stan.

Da se ne mudim pri malenkostih, hočem na tem mestu poudariti vsaj eno dobro, katera je velikanske važnosti za razvoj in bodočnost našega stanu in na katero se v naglem menjavanju do-

godkov, ki je značilno in naravno za sedanjo dobo ustvarjanja in grajenja, tako rado pozablja ali pa vsaj dovolj ne upošteva: t. j. poddržavljenje učiteljstva.

Mi sami se danes še ne zavedamo v polni meri te pridobitve za katero ima obilo zasluge ravna naša skupna organizacija. S poddržavljenjem učiteljstva in uvrščanjem v uradniške kategorije je bilo vsaj v principu na mah rešeno za nas ono dvojno kardinalnih vprašanj, za katera se je boril naš stan nad dolgih 50 let. Zagotovljen mu je s tem v prvi vrsti gnotni obstoj in razvoj, v drugi vrsti pa je dala ta pridobitev učiteljstvu ono moralno stališče v ustroju človeške družbe, katero mu gre po važnosti poklica in dela, katerega vrši, pa tudi po izobrazbi in številu.

S poddržavljenjem je bilo učiteljstvo iztrgano iz tistih malenkostnih — rekel bi — vaških krajevnih političnih, gospodarskih razmer, ki so ga dušile in ovirale v njegovem delu ter je bilo postavljeno na drugo širšo platformo. S tem je onemogočeno za vselej tisto izigravanje učiteljstva po malih krajevnih oziroma pokrajinskih političnih strankah, kakor je bilo na žalost v preteklosti, ko se nas je upoštevalo več ali manj le kot priganjače posameznim strankam in nišmo imeli tistega ugleda in uvaževanja ne na spodaj, ne na zgoraj, katerega smo zaslužili s svojim delom, ampak smo tičali pod političnim jerobstvom.

Velik pomen in dalekosežnost te pridobitve nam osvetljuje dejstvo, da se je učiteljstvo v bivši Avstriji leta in leta sklenjeno borilo za to, a vključ vsej žilavosti ni imelo ugleda, da jo kedaj doseže. Za njo nas zavirajo celo drugi stanov, oziroma vsaj posamezniki teh stanov, ki gledajo na učiteljstvo še vedno z očali preteklosti ter se ne morejo otresti prejšnjih predsodkov. Ti ljudje vidijo v nas nekakšne tekmece napram sebi, povdariti pa moramo z vsem povdankom, da nišmo nikaki tekmeči napram njim, ampak da je uradništvo pridobilo z nami številno in v borbi izkušeno enotno vrsto za dobojevanje pravic, katere gredo celokupnemu uradništvu. In če se sploh da kaj izvojevati, je to mogoče le močni in enotni armadi.

Kakor sem že preje omenil, mi danes še ne čutimo v polni meri te pridobitve, katere dobrate tudi še ne uživamo v polni meri tako, kakor jo bodo uživali zamenci. Temu je kriva prehodna doba. Tradicije preteklosti se ne dajo odpraviti mahoma z nobeno naredbo in tudi ne z zakonom. Te izginjajo in umirajo polagoma, kakor se polagoma in naravno razvijajo na njihovem mestu nove. Zato čutimo že danes posledice preteklosti na svoji koži, kljub temu dejstvu — in okušali jih bomo še nekaj let, a upamo, da od leta do leta v zmanjšani meri.

Niman namena obširno in podrobno slikati položaja in katerem se nahajajo danes naše učiteljstvo. Saj ga predobro poznamo vsi. Vsi vemo kje nas čeveti žuli. Živimo v dobi nervoznega poskušanja in tivanja, kako bi premostili tiste velike razlike v notranji upravi države, katere je ustvarila preteklost in zgodovina v posameznih pokrajinah naše nove skupne domovine. Zavedamo se, da je to veliko delo silno težko in da moramo doprinašati vsi žrtve v prid enotnosti in skupnosti za bodočnost. A kljub tej zavesti in kljub vsej dobri volji, nam je često težko, ko gledamo razvoj dogodkov

in ukrepov, o katerih smo uverjeni, da ne bodo rodili dobrega sadu in da bi se marskaj dalo napraviti drugače — boljše. Na eni strani mori in tlači šola in učiteljstvo okosteneli in skoraj nedoumljivi birokratizem, kateri se je zadnji čas mogočno razpasel v vsej naši javni upravi. Na drugi strani pa doživljamo neljuba premeščanja od tiste strani, od katere smo jih najmanj pričakovali. In ta premeščanja režejo često globoko v naše meso in niso nikakor ne v dobrobit ne šoli in ne domovini. Ako zadaja nam udarce naš naravni sovražnik, je to do cela razumljivo. Sprejemamo jih in odbijamo, ker smo bili pripravljeni nanje. Ako pa orileto nenadoma in nepričakovano od takozvanih naših prijateljev, to pa nas preseneči in boli. Upajmo, da je

bilo to, kar smo doživeli zadnje čase v tem oziru zadnji nezdrav pojav, izjema, ki je še bolj utrdila pravila, da se naj šolstvo upravlja vedno le iz strokovnega, n'koli pa ne iz političnega vidika. Zakaj živimo v nervozni dobi ustvarjanja in grajenja temeljev za bodočnost in v tej dobi je vse nestalno, najbolj nestalna in spreminljiva pa je v tej dobi politika. Ogromna večina učiteljstva je in mora biti svobodnega in naprednega naziranja. A motijo se vsi oni, ki mislijo, da si bo dalo učiteljstvo svoje politično prepričanje vsiliti. Učiteljstvo hoče misliti z lastno glavo in ne potrebuje nobenega, tudi ne političnega jerobstva, pa naj pride od katerekoli strani.

(Dalje prihodnjic.)

Vozni red in cene za Subotico.

MARIBOR		b. 14:10	p. 17:05	p. 5:25	
LJUBLJANA	b. 17—		.. 17:50	.. 5:27	b. 8:36
ZIDANI MOST	.. 18:14		.. 19:48	.. 7:59	.. 9:49
ZAGREB	.. 21—	.. 19—	.. 23:20	.. 10:25	.. 12:10
SUNJA	.. 22:52	.. 20:49	.. 1:31		.. 13:43
NOVSKA	.. 0:01	.. 22:06	.. 2:51		.. 14:49
SL. BROAD	.. 2:05	.. 0:17	.. 6:01		.. 16:48
VINKOVCI	.. 3:21 prih. p. 3:30 odh.	.. 1:45 prih. p. 3:30 odh.	.. 7:49 prih. 8:05 odh.		.. 18:01 prih. p. 18:50 odh.
SUBOTICA	.. 7:40	.. 7:40	.. 12:45		.. 23:30

CENE: Ljubljana — Zidani most, km 64, III. razred b. = 49 Din, III. razred p. = 24:50 Din
 Zidani most — Zagreb, km 79, III. razred b. = 56 Din, III. razred p. = 28 — Din
 Maribor — Zidani most, km 92, III. razred b. = 69 Din, III. razred p. = 34:50 Din
 Zagreb — Vinkovci, km 270, III. razred b. = 187 Din, III. razred p. = 93:50 Din
 Vinkovci — Subotica, km 132, III. razred b. = 97 Din, III. razred p. = 48:50 Din
 Te cene so za polne vozovnice in si na podlagi tega lahko vsako izračuna polovično vožnjo z uradniško legitimacijo, oziroma četrtinsko, če bo ministrstvo ugodilo prošnji UJU za četrtinsko vožnjo. Črka b znači brze vlake, p pa poštne. Vozovnice za II. razred so še enkrat dražje.

LJUBLJANA	p. 8:20	p. 13:20	p. 18:50	p. 13:20
KARLOVAC	.. 12:11 prih. b. 13:19 odh.	.. 18:55 prih. b. 19:16 odh.	.. 0:05 prih. 3:57 odh.	.. 18:55 prih. b. 19:16 odh.
ZAGREB	.. 15:15 prih. b. 19— odh.	.. 20:10 prih. 21— odh.	.. 5:30 prih. b. 12:10 odh.	.. 20:10 prih. p. 23:20 odh.

nadaljne zveze so razvidne iz gornjega voznega reda.

CENE: Ljubljana — Karlovac, km 162, III. razred b. = 118 Din, III. razred p. = 59 Din
 Karlovac — Zagreb, km 53, III. razred b. = 42 Din, III. razred p. = 21 Din

To so zveze in cene na glavni progi, po možnosti prinesemo v prihodnji številki tudi zveze po drugih progah. Ljubljana — Subotica stane okroglo polovična vožnja osebnega vлека 96 Din, brzovlak 192 Din, četrtinska bi stala osebni vlak 48 Din, brzovlak 96 Din; v obeh slučajih pa nekaj manj, ker so zveze kombinirane z osebnimi in brzimi vlaki.

Podmladek Rdečega Križa.

—rk Tečaj za rokotvorni pouk na osnovnih in meščanskih šolah, ki ga je priredil Podmladek Rdečega križa v Ljubljani na tehnični srednji šoli, se konča v soboto, dne 8. avgusta t. l. Vodja tečaja, g. ravnatelj Novak in njegovi strokovni predavatelji za košarstvo, mišzarstvo in knjigovodstvo so dosegli zelo lepe uspehe. Udeleženci, 40 po številu, so izgotovili celo množico izdelkov, ki jih bodo oni, ki se za to panogo delovne šole zanimajo, lahko ogledali v soboto 8. t. m. od 2.—5. v sobi št. 5 pri glavnem vhodu v tehniško srednjo šolo. Na ta ogled opozarjamo posebno gg. učitelje in profesorje, ki so slučajno v Ljubljani. Izplača se prav gotovo. Istega dne zvečer bo poslovljni večer vseh udeležencev, ki so veselji da so se tečaja udeležili in svoje znanje ogledali v korist našega šolstva ki stopa od nesmelih kor-

kov na nova pota delovne šole. Podrobno poročilo o tečaju samem še prinesem.

Trgovsko in kmetijsko-obrtno šolstvo.

—t Dvoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru je zaključila svoje 53. šolsko leto dne 30. julija t. l. z 49 gojenci povprečno s prav povoljnimi uspehi (16 drugoletnikov absolventov, 29 prvoletnikov in 4 praktikanti), 48 učencev je bilo katoliške, 1 gojenec pa je bil pravoslavne vere. Iz Slovenije jih je bilo 44, iz Srbije 1 in iz danes inozemskega Primorja so bili 4 učenci. Po maternem jeziku je bilo 46 Slovencev, 2 Hrvatov in 1 Srb. Dvoletna vinarska in sadjarska šola se skoraj gotovo prav kmalu preustroji v enoletno ter pride na njeno mesto višja ali srednja vinarska in sadjarska šola kot nadomestilo za zdaj 3 leta

Pri tej priliki ne smem pustiti neomenjene še neke posebne zasluge našega jubilarja. Po njegovi inicijativi in zaslugi se je ustanovil pred par leti v Mariboru krožek upokojenega učiteljstva, kateremu še sedaj on načeluje. Ta krožek ima redne mesečne sestanke, pri katerih se zbira vse v Mariboru živeče upokojeno učiteljstvo in goji še tiste stare, a vedno še tako lepe in idealne stike tovarišstva, katere danes marsikje pogrešamo med — mladimi.

Našega jubilarja, ki bode obhajal 25. oktobra letos tudi 75-letnico svojega rojstva, je zadeli meseca junija hud udarec. Umrla mu je nenadoma njegova družica, s katero je živel skoro 39 let v srečnem zakonu. Ta udarec ga je zelo potrl.

Kljub svoji visoki starosti pa je še čil na duhu in se zanima za vsa dnevna, zlasti pa stanovska vprašanja.

Zavednemu in zaslužnemu našem članu, tovarišu Franu Podobniku, k njegovemu redkemu jubileju pa — naše iskrene čestitke!

Kompoljski.

LISTEK.

Franjo Podobnik.

(K 55-letnici njegove mature.)

V času, ko praznujemo 10—40-letnice matur, je prav, da se spomnimo tudi svojega tovariša ki obhaja sam samcat 55-letni tak jubilej. Ta redek jubilar je tovariš Franjo Podobnik, ki živi sedaj v pokoji v Mariboru in se mu je 30. julija letos dopolnilo 55. leto, odkar je maturiral.

Leta 1870. je maturiralo na ljubljanskem učiteljskišču, ki je obsegalo do tedaj le dva letnika, 11 učiteljskišnikov, med njimi tudi naš sedanji jubilar Franjo Podobnik. Od teh so pomrli vsi, edino on je ostal še pri življenju. Zato praznuje ta jubilej dobesedno sam.

V tedanjih časih in razmerah še posebno nelahko pot učiteljevanja je nastopil najprej v Čermošnicah. Kmalu potem pa je prišel na levi breg Save, in sicer v prijazni Rajhenburg. Kot mlad in

agilen učitelj, čislán pevec tenorist ter družabnik ni mogel in tudi ne hotel živeti v brezdelju. Osnovni in vodil je pevsko društvo v Krškem. To pa mu je nakopalo neprilike. Zato je moral iti v prognanstvo med Nemce na Zgornje Štajersko, kjer pa tudi ni ostal dolgo. Da se je izognil preganjanju, se je umaknil pod drugo upravo, in sicer na Koroško, kjer je deloval kot učitelj pri Sv. Jakobu v bližini Celovca, v Svečah, v Velikovicu ter naposled na Jezeru, skupaj nekako 20 let. Zaradi dolgoletnega službovanja na Koroškem in zaradi ljubezni, ki jo je gojil do lepih koroških krajev in ondottnega prebivalstva, ga je marskdo imel za koroškega rojaka, pa čeprav je — ljubljčan.

Leta 1892. pa se je povrnil zopet na Štajersko, in sicer kot nadučitelj k Sv. Barbari v Halozeh. Že tri leta pozneje ga na najdemo kot nadučitelja na Hajdini v bližini Ptuja, kjer je ostal do svoje upokojitve v letu 1907.

Franjo Podobnik je znana osebnost med slovenskim starejšim učiteljstvom. Kjerkoli je služboval, si je znal s svojim temeljitim delom v šoli in s svojim takt-

nim postopanjem izven šole pridobiti srca prebivalstva in naklonjenost šolskih oblasti, od katerih je dobil tekom svojega službovanja vse polno pohvalnih dekretov in priznanj. Občinski zastop v Hajdini ga je zvolil častnim občanom in Cecilijsko društvo v Celju pa tudi častnim članom.

Kljub tedanjim delikatnim narodnostnim in političnim razmeram je naš jubilar uživaj spoštovanje in ugled v vseh krogih. Še kot nadučitelj v Hajdini je pomagal v pisarni pri tedanjem okrajnem šolskem svetu. Pozneje je prevzel uradniške in prevajalske posle pri ptuškem in mariborskem uradnem listu, katere je izvrševal z vso natančnostjo.

Delaven kakor je bil vse svoje življenje, je ostal tudi še v pokoiu. S svojim delom in izkušnjami je mnogo koristil pri šolski upravi zlasti po prevratu, ko je bilo toliko dela in je primanjkovalo povsod izkušajenih delavcev. Bil je neumoren, dokler so mu dopuščale telesne moči. Dasi je bil v pokoji od leta 1907., je prenehal z delom šele leta 1923., ko so se bile razmere kolikor toliko že ustalile.

staro srednje kmetijsko šolo, ki nima življenjskih pogojev in se zato ukine, nje učenci pa se porazdelijo na srednji kmetijski šoli v Križevcih in v Valjevu. Tako naglo preneha ustanova, kakor je bila prenamenovana oživljena navzlic pravčasnim resnim opozorilom. Tudi napovedane reorganizacije na stari mariborski vinarski in sadjarski šoli se naj v prihodnje odmerjenem času izvrše. Da bi bile uspešne! Ob pomankanju potrebnih sredstev razočaranja niso izključena. Važno je pri tem, da bo poleg višje ali srednje vinarske in sadjarske šole še nadalje obstajal doseženi zavod, sicer samo kot enoletna šola, vendar z internatom. Tako bo kolikor toliko ustrezno raznim zahtevam, predvsem tudi upravičenim željam, da se ohrani stara vinarska in sadjarska šola prevažnemu obmejnemu mestu Mariboru, da drugiče v precej okrnjeni obliki. — Z m a v c.

— **Dvoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru** se namerava v najkrajšem času preustrojiti v enoletno šolo. Ako ostane dvoletna, kot je bila doslej, prične novo šolsko leto 15. septembra 1925 (torek), ako pa se medtem izpremeni v enoletno šolo, bo začetek novega šolskega leta za enoletnike novince šele začetkom novembra 1925, sklep pa koncem oktobra 1925 z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Pogoji za sprejem učencev novincev v enoletno kot dvoletno vinarsko in sadjarsko šolo so sicer popolnoma enaki. Šola ima internat za gojence. Oskrbnina za redne (privatne) učence v zavodu znaša mesečno samo 75 dinarjev. Sinovi nepremožnih kmetovalcev so pa tudi te oskrbnine oproščeni v celoti ali do polovice ter se imenujejo potem državni učenci (stipendisti). Prošnje za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 1. septembra 1925. Kako se prošnja napravi, odnosno opremi in vsi drugi pogoji za sprejem učencev, so razvidni iz tiskanega prospekta (uredbe s programom), katera tiskovina se pošlje zainteresancu proti prejšnjemu plačilu 5 dinarjev v gotovini in se nje takojšnja nabava nujno priporoča. Drugi listi se naprošajo za donatis tega razpisa. — Direktor Andrej Z m a v c.

Vestnik meščanskih šol.

— **Če meščansko-šolske učitelje je izšel poseben »Ročni katalog«** z zapiskom samo za posamezne predmete za 200 učencev. Pri naročilu teh katalogov naj se pripomni »za meščanske šole« ali samo »za posamezne predmete«. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

— **Če Nameščanje na meščanskih šolah s šolskim letom 1925/26.** Učiteljstvo opozarjamo na zadevni ministrski odlok, katerega je priobčil ravnateljstvu meščanskih šol in sreskim poglavarjem veliki župan s P. br. 9048/25. Pravilno opremljene prošnje je takoj vložiti po uradni poti.

— **Če Na II. deški meščanski šoli v Ljubljani se razpisuje za šolsko leto 1925/26.** stalno učno mesto za strokovnega učitelja III. skupine. Prošnje je vložiti najkasneje do dne 12. avgusta 1925 pri pristojnem ravnateljstvu (vodstvu). Glede prilog in takojšnje odprave veljajo določila o razpisu učnih mest na meščanskih šolah. »Ur. list« št. 45, z dne 27. maja 1925.

Vestnik upokoencev.

— **Če Zopet razočarani.** Kronske upokojenci iz leta 1919, so bili z razpisom prosvetnega ministrstva koncem l. 1924. vendarle prevedeni na dimarsko penzijo, ki jim pripada od 1. decembra 1919. O zaukazani prevedbi so bili obveščeni od prosvetnega oddelka za Slovenijo s posebnim dekretom in pripomnjo, da se jim nakaže nova penzija, kadar glavna kontrola odobri odmero. Tedaj je zavladalo med nestorji našega učiteljstva veliko veselje, češ, sedaj bo pa denar in konec stiske. Hitro so računali težke tisočake razlike, ki jim pripada za dobo 5 let, t. j. od 1. decembra 1919. Toda, ko se jim je z junijem t. l. nakazala razlika samo od 1. aprila naprej in se jim zajedno sporočilo, da se izplača ona od 1. decembra 1919 nazaj, kadar se dovolj za to kredit, je nastalo neprijetno presenečenje in bridko razočaranje in kaj bi tudi ne. Upokojenec s praznimi obljubami pač ne more zadovoljiti ne trgovca, ne upnika. Seveda razlika se bode plačala, kakor se žal izplačuje tudi aktivnemu uradništvu, toda kdaj? Dasi je bila prevedba po zakonu priznana in po raznih ministrskih nare-

bah zaukazana, se je kljub mnogim prošnjam in intervencijam zavlačevala dobelih 5 let tako, da je nekaj teh trpinov že pomrlo. In sedaj, ko že slednjič nobe na zavora, ne glavna kontrola, ne delegacija ministrstva financ več ne drži, se izda tipična parola: »Ni kritja«. Prizadeti so stari po 75—80 let in torej ni upati, da bi obče kateri še dočakali izplačila te razlike. Vse kaže, da hoče država dovesti. Gospodje poslanci, ki v 5 dneh prejemate več na dijeta, nego dobi va kronski upokojenec celo leto penzije, spomnite se teh revežev in storite, kar se da storiti, da se ta kulturni škandal popravi čim prej.

Splošne vesti.

— **Če Udeležite se glavne skupščine v Subotici!** Vsi izvoljeni delegati in predsedniki so obvezni udeležiti se skupščine. Ostalo članstvo ima sedaj najlepšo priliko na najceneji način si ogledati te pokrajine naše države. Poskrbite, da bo udeležba s strani slovenskega učiteljstva na skupščini častna in vabimo v to svrhu tudi ostalo članstvo, da se udeleži skupščine. Pošljite prijave za prenočišče takoj poverjenštvu, do 10. avgusta isto javi vse udeležence subotškemu društvu.

— **Če Državna učiteljska skupščina UJU** se vrši letos 28., 29. in 30. avgusta v Subotici. Delegati in predsedniki društev, ki se udeleže skupščine, se morajo zaradi prenočišča prijavit do 10. avgusta poverjenštvu UJU Ljubljana. Udruženje je vložilo prošnjo za četrtno vožnjo in za potreben dopust vsem udeležencem, delegatom in nedelegatom. V smislu pravih so predsedniki društev in delegati obvezni udeležiti se skupščine, drugače pa morajo preskrbeti namestnike. Pozivamo slovensko učiteljstvo, da se v čim večjem številu udeleži skupščine in se takoj prijavi poverjenštvu!

— **Če Za člane UJU, ki se udeležijo glavne skupščine UJU v Subotici** je ukrenila centralna uprava vse potrebno, da dobe četrtno vožnjo in potreben dopust. Večja skupina, ki še ni videla Beograda, namerava ob povratku posetiti tudi Beograd. Pričakuje se tudi večje udeležbe s strani slovenskega učiteljstva, ker se nudi sedaj ugodna prilika na najcenejši način si ogledati Vojvodino. Zastopniki Pov. UJU Ljubljana posetijo ob tej priliki tudi pokrajinsko skupščino UJU — Zagreb, ki se vrši tik pred državno skupščino v Osijeku.

— **Če Člani ožjega sosveta in Glavnega odbora UJU** so istotako dolžni prijaviti se poverjenštvu za prenočišča, da se jih javi subotškemu društvu.

— **Če Delegate za Subotico opozarjamo,** da ne zadoščajo prijave, ki so jih poslala društva, temveč se mora vsakdo osebno prijaviti radi prenočišča.

— **Če Ročni katalog za leto 1925/26 predelan in izpolnjen je že izšel in stane trdo vezan 16 — Din. Naroča se v Učit. Tiskarni.**

— **Če Ker je naklada Roč. K. z ozirom na število učiteljstva v Sloveniji majhna, naj se učiteljstvo požuri z naročili.**

— **Če Da se ne pozabi.** Člen 249. zakona o državnih uradnih inštitucijah, ki je bil razglašen 1. septembra 1923. se glasi: »Prejemki po tem zakonu se urede z državnim proračunom, pravica do njih pa teče državnim nameščencem, ki se prevedejo, od dne 1. oktobra 1923.« Razlika med prejemki po starem in novem zakonu nam za čas od 1. oktobra 1923 pa do 1. maja 1924 še do danes ni izplačana! — Staroupokojenci imajo še vedno kronske penzije! Vlada, kje si?

— **Če 40-letnico javnega delovanja** je praznoval dne 1. avgusta t. l. na svojem domu v Beogradu tov. Mih. M. Stanonjevič, oblastiški šolski nadzornik v Beogradu, urednik »Učitelja« itd. — Enakobletnico praznuje letos tudi ugledni tov. Jovo P. Jovanović, referent ministrstva prosvete. Obema jubilatoma ključemo v imenu slovenskega učiteljstva: Živela še mnogo let čvrsta in zdrava v našem stanovskem krogu! Čestitamo!

— **Če One tovariše, katerih otroci študirajo v Mariboru,** ponovno opozarjamo, da posreduje »Učiteljski dom« pri djaških stanovanjih. Kdor želi posredovanja, naj se pismeno obrne direktno na »Učiteljski dom« v Mariboru, ali pa na tov. Ant. Skala, Maribor, Koroševa cesta 5. II. nadst.

— **Če Kdo naj si nabavi Ročni katalog?** Vsaki aktivni in upokojeni učitelj (ica), otroške vrtnarice in uč. žen. roč. del! Naroča se v Učit. tiskarni. Cena trdo vezan 16 Din.

— **Če Že zopet so razposlali na šole okrožnice za beračenje,** in sicer za »Ruski dan« in za »Spomenik za zahvalnost Francoski«. — Še v počitnicah ne dajo

miru učiteljem. Proti temu bo treba energično nastopiti, ker presega že vse meje. Čudimo se, da se učiteljstvo skoraj nič ne oglašajo v istih, ampak rentaci samo za pečo.

— **Če Ob otvoritvi nove splitske železnice.** Na postaji Malovan je čakala slovesne vlake množica kmetov. Velik, mišičav dalmatinski stavec je držal v roki zastavo in je pozdravil prvi vlak takole: »Velemožna gospoda! Bodite tako dobri in me poslušajte. Mi tukaj potrebujemo šolo. Naša deca — okoli 150 — zahaja vsak dan v šolo 12 kilometrov daleč. Velemožna gospoda! Na mestu, kjer danes stoji postaja, je moj ded izkopaval vodnjak, a inženirji so ga zasuli in postavili na njem kolodvor. Sedaj nimamo niti vode.« Tudi drugod je bilo slišati vzklike: »Dajte nam šol in vode.« To bo prvi problem teh svetov odprtih krajev. Razveseljivo je, da ljudstvo — to sicer starokopitno, a bistroumno in zdravo ljudstvo — zahteva šol in učiteljev!

— **Če Zakaj naj poseduje vsaka učna oseba »Roč. katalog«?** Ker dobi v njem vsa potrebna navodila in pojasnila, ki jih rabi skoro dnevno! Cena trdo vezan 16 Din. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

— **Če Učiteljica na šestrazredni osnovni šoli ob železnici v ledem kraju želi menjati s gđc. tovarišico tudi na manji razredni šoli ob železnici.** — Dopise je poslati upravništvu »Učiteljskega Tovarisha« pod šifro: »Menjava službe«.

— **Če Učiteljstvo in gasilna društva.** Na zadnjem sestanku mariborske gasilne župe je pripravi gasilec izvajal približno sledeče: Velike važnosti so gasilna društva. To ve vsakdo, le naša inteligenca se s to mislijo ne more sprijazniti. Od strani gleda gasilna društva in ne mara pristopiti, ker vidi v njih zbrane je kmete. Mi rabimo inteligenco v svoji sredini in smo ponosni, ako ona z nami deluje; zato vabimo zlasti podeželsko učiteljstvo, da stopi v naš krog. Navzočega tovariša nadučitelja pa prosimo, da dela v tem smislu propagando med svojimi tovariši. — Tovariši, ostrja je ta izjava, toda za nekatere kraje tudi resnična. Poznam sicer tovariše, ki že sedaj marljivo delujejo v gasilnih društvih, poznani tudi tovariše, ki so vsled vsestranskega izvenšolskega delovanja tako zaposleni, da si ne upajo prevzeti še tega bremena, da bi se jim ne očitalo polovično delo vsled pomankanja časa; poznam pa tudi kraje, kjer sicer deluje gasilno društvo, a učiteljstvo ne deluje. In te zadene gornji očiček v polni meri. To so tovariši, ki ne poznajo velikega pomena stika v ljudstvu, ki ne vedo, da so ravno ti stiki porok za uspešno delovanje v šoli in zunaj šole. Zato pa teh stikov ne le ne iščejo, temveč jih celo zametujejo, kjer se jim mudijo. Ne le bralna društva, čitalnice, Sokolovska in planinska društva rabijo našo pomoč, tudi gasilna društva s svojo vzvišeno idejo so vredna, da jih podpiramo. Potrebni smo jim, da jim pomagamo voditi društvene posle, da dvigamo društveni ugled ter da večkrat reprezentujemo društvo na zunaj.

Važen bo tvoji nasvet pri društvenih in delegatnih zborovanjih in ako izven šolskega časa donudiš svojo pomoč v slučaju požara, ti ne bode škodovalo. Organizacija slovenskega gasilstva je danes na pravi poti. Organizira se po oblastih in po pokrajinah v Jugoslovansko gasilsko zvezo. Danes šteje Slovenija okrog 460 gasilnih društev. Hrvaška manj. Srbija pa menda tri. Ta organizacija pa se mora še bolj razplesti in v veliki meri ji k temu mora pomagati naše učiteljstvo. Prevzvišena je ideja gasilstva, da bi ji ne stalo slovensko učiteljstvo ob strani. Ven med ljudstvo! Učitelji, ki izmed svojih sten ne pride na dan, malo korist našemu stanu. In težek bo nekaj zagovor učitelja (ice), ki ga zadene ljudski glas: Kot tujec je prišel in kot tujec je zopet odšel.

— **Če Kaj vsebuje »Roč. katalog«?** Koledar za leto 1925/26, dalje: I. Rodopis vladarske hiše. II. Državni prazniki in obletnice. III. Sprezi v Sloveniji. IV. Vstop v drž. službo z obrazcem za prošnjo in navodilom, kako je treba prošnjo opremiti. V. Nastop službe. VI. Prejemki učiteljstva II. in III. kategorije s tabelami in pojasnili, iz katerih je razvidna plača v vsakem posameznem službenem letu in koliko znaša plača na mesec za samce in poročene učitelje osn. meščanskih šol. VII. Služ. bna doba in napredovanje. VIII. a) Stalnost v službi in b) Stalnost na mestu z obrazci za prošnjo. IX. Povišice sploh. a) Kdaj moraš prositi za povišico osn. in položajne plače in stanarine? b) Kako izpolniš obrazec prošnje? c) Kaj priklopiš prošnji? d) Kako izpolniš uverjenje o službeni dobi. X. Draginske doklade aktivnih učiteljev (ic) II. in III. kat. s tabelami in pojasnili. XI. Drag. doklade upokoencev vseh vrst (K — Din — s polno in nepolno službeno dobo) s tabelami in pojasnili. XII. Znižane vožnje. XIII. Vojška služba in učiteljstvo. XIV. Upokojit. sploh. XV. Odmera pokojnine z obrazcem za prošnjo in navodilo. XVI. Užitki po umrlih učiteljskih sploh. Odmera rodbinske pokojnine z navodi-

lom in obrazcem. XVII. Selilni stroški. XVIII. Davki. XIX. Takse. XX. Pregled šol. učiteljstva in učencev v državi sploh in v % z ozirom na prebivalstvo in površino posameznih oblasti. »Ročni« zapiski za razrednega učitelja in »Roč. zapiski« za posamezne predmete. Za mešč. šolske učitelje vsebuje »Roč. katalog« le Roč. zapiski za posamezne predmete za 200 učencev.

— **Če 30-letnico slave maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1895,** kakor prvotno določeno dne 8. avgusta t. l. v Mariboru, ker so se tudi ptujski tovariši odločili za Maribor. Dobrodošle so soproge, dobrodošli tudi drugi tovariši! Zunanji tovariši se pripeljejo v Maribor z dopoldanskim vlakom. Sestanek do prihodu vlaka v gostilni Zemljič, kjer se določi vzpored. Tozadevne predloge sprejema Ivan Klemenčič, Maribor, Vrazova ulica 6.

— **Če DOLŽNIKI NA NAROČNINI »ZVONČKA«** prosimo in opozarjamo, da store točno do določenega roka napram upravi »Zvončka« svojo dolžnost, da ne bo nepotrebnih presenečenj in stroškov. Vsa dolžna naročnina mora biti tekom avgusta (vsaj do 15. t. m.) brezpogojno poravnana. Brez zamere!

— **Če Šola v Stični** je v prošlem šolskem letu nabrala: za »Dinarski dan« Jugoslov. Matice 54.50 Din. za spomenik »Francoskega dne« 96.70 Din. za knjiž. tombolo Jugoslov. Matice 270 Din. za prihr. Jugoslov. Matice 157.25 Din. Podmladku »Rdečega križa« 75.40 Din. društvu za čuvanje narodnega zdravja 140 Din. ligi proti tuberkulozi 8 Din. za narodno prosvetovanje 20 Din. Skupaj 821.85 Din.

— **Če »Zvonček« letnik 1925/26.** Okrožnice z navodili za nabiranje naročnikov »Zvončka« smo te dni razposlali vsem lanskim nabiralcem in jih prosimo, da se točno po teh navodilih ravna. Vabimo pa tudi druge tovariše in tovariše v krog prijateljev in agitatorjev za naš mladinski list ter jih iskreno prosimo, naj posvete čim več časa agitaciji za »Zvonček«.

— **Če Karel Čeh,** Dne 16. julija 1925 je umrl v Mariboru po dolgi, mučni bolezn. Karel Čeh, upokojeni nadučitelj v Sv. Emi pri Pristavi in hišni posestnik v Krčevini. Po dovršenih študijah v Mariboru je nastopil leta 1885. učiteljsko mesto pri Sv. Trojici v Slov. goricah, kjer je služboval 20 let. Leta 1905. se je preselil kot nadučitelj k Sv. Emi pri Pristavi, od koder je šel 1922. leta v zasluženi pokoj. Rajni je bil vesten in jako priljubljen učitelj ter blag in odkritosrčen tovariš, skrben oče in ljub soprog. Bil je tudi 20 let tajnik št. Lenartskega učiteljskega društva. Zapustil je blago ženo in dva sinova. Pogreb je bil 18. julija 1925 ob mnogobrojni udeležbi tovarišev upokoencev in drugega občinstva. Žal, da se aktivni tovariši (razun 3) niso pogreba udeležili, kljub temu, da je bil v Mariborskem učiteljskem društvu soglasno sprejet predlog z. tovariša J. Kopicža, da se naj aktivni učitelji korporativno udeležujejo pogreba upokoencev. Naj mu bo domača zemlja lahka!

Imenovanja in napredovanja.

— **Če Učiteljska imenovanja v mariborski oblasti.** Po čl. 71. urad. zakona so imenovani: V Celju na deški meščanski šoli za stalnega učitelja Fran Členšek. V Mariboru na II. dekliški meščanski šoli za stalno učiteljico Marija Stravsava. V Slovenjgradcu za stalnega učitelja meščanske šole Karel Sovre; istotam za stalno učiteljico Regina Gobec. V Soštanjju za stalno učiteljico meščanske šole Pavla Miklavc. V Mariboru za stalnega sreskega pomožnega učitelja Fran Bratož. V Hočah za stalnega šolskega upravitelja Anton Mušič. V Prevaljah za stalnega šolskega upravitelja Karel Dobršek. V Šoštanjju za stalno učiteljico Mila Skala-Borštner. V Mozirju za stalno učiteljico Pavla Bergant-Pestotnik. V Ormožu za stalnega učitelja Rihart Papst; istotam za stalno učiteljico Ida Rajsp-Stoček; istotam za stalno učiteljico Marija Papst-Majcen. V Ptujju za stalnega učitelja Martin Sterk; istotam za stalno učiteljico Marija Sterk-Jurca. V Dolnji Lendavi za stalnega učitelja Ivan Czepa. V Lipi za stalnega šolskega upravitelja Janko Ozmec. V Mariboru za stalno učiteljico na I. ženski meščanski šoli Milica Jugova; za stalno učiteljico II. dekliške meščanske šole Marija Lorberjeva; v Ormožu za stalno učiteljico na meščanski šoli Olga Lorbarjeva; v Ptujju za stalnega učitelja na meščanski šoli Janko Pertot; pri Sv. Jurju ob Pesnici za stalnega učitelja Štefan Blazič; pri Sv. Martinu pri Vrbergu za stalnega učitelja Anton Lazar; v Selnici ob Dravi za stalno učiteljico Marijo Fabljanovo; za stalno učiteljico istotam Marijo Filipičevo; v